

Titulació	Tipus	Curs
2502443 Psicologia	OT	4

Professor/a de contacte

Nom: Antoni Castelló Tarrida

Correu electrònic: toni.castello@uab.cat

Equip docent

Carlos Monereo Font

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No hi ha prerequisits però seria interessant que les persones que vulguin cursar aquesta assignatura tinguin interès en l'àrea educativa de la psicologia.

Objectius

Aquesta assignatura forma part de la menció sobre anàlisi i intervenció psicoeducativa i està pensada per la formació d'un/a professional en aquest àmbit.

Davant dels reptes que te l'educació en el Segle XXI (quantitat, caducitat i credibilitat de la informació; flexibilitat comunicativa, autonomia d'aprenentatge, treball en equip, etc.) és indispensable que els alumnes desenvolupin estratègies d'aprenentatge que els permetin prendre decisions ajustades a cada context per tal d'afrontar i aprendre de manera permanent.

1- Comprendre el concepte d'estratègia d'aprenentatge i d'afrontament davant d'incidents crítics i la seva incidència determinant en la pràctica educativa.

2- Analitzar les principals estratègies que poden afavorir l'aprenentatge de continguts específics dins les diferents àrees curriculars així com la resolució d'incidents i conflictes dins l'aula.

3- Conèixer els principals mètodes d'ensenyament estratègic i d'afrontament davant d'incidents crítics a l'aula.

4- Aplicar els coneixements adquirits en l'elaboració i aplicació d'una Guia docent (GD) i una Unitat Didàctica (UD) centrades en les Estratègies d'Aprenentatge, o d'una Pauta per l'anàlisi d'Incidents Crítics (PANIC)

Aquesta assignatura suposa la participació en un projecte d'Aprenentatge Servei (ApS). Aquests projectes de compromís social permeten a l'estudiant formar-se mitjançant la participació en un projecte orientat a resoldre una necessitat real en una comunitat i millorar, així, les condicions de vida de les persones o la qualitat del medi ambient (per més informació <http://pagines.uab.cat/aps>).

Competències

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi valorant l'impacte social, econòmic i mediambiental.
- Analitzar les demandes i les necessitats de persones, grups o organitzacions en diferents contextos.
- Aplicar de manera crítica, reflexiva i creativa els coneixements, habilitats i valors adquirits.
- Definir els objectius i elaborar el pla d'intervenció en funció del propòsit d'aquesta intervenció (prevenció, tractament, rehabilitació, inserció, acompanyament).
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Treballar en equip.
- Utilitzar les diferents tecnologies de la informació i de la comunicació amb finalitats diverses.
- Valorar, contrastar i prendre decisions sobre l'elecció dels mètodes i dels instruments de mesura adequats en cada situació o context d'avaluació.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar críticament els principis, valors i procediments que regeixen l'exercici de la professió.
2. Analitzar els indicadors de sostenibilitat de les activitats academicoprofessionals de l'àmbit integrant les dimensions social, econòmica i/o mediambiental.
3. Analitzar les desigualtats per raó de sexe/gènere i els biaixos de gènere en l'àmbit de coneixement propi.
4. Analitzar situacions diverses d'ensenyament i aprenentatge identificant les variables (del professorat, de l'alumnat i del contingut) que les defineixen i dissenyant-hi canvis amb l'objectiu de millorar el procés educatiu.
5. Analitzar una situació i identificar-ne els punts de millora.
6. Aplicar de manera crítica, reflexiva i creativa els coneixements, habilitats i valors adquirits.
7. Aplicar els continguts teòrics de la psicologia de l'educació a la millora i l'optimització de situacions reals i simulades d'ensenyament formal i no formal.
8. Comunicar de manera inclusiva, evitant un ús sexista o discriminatori del llenguatge.
9. Dissenyar plans de millora de la pràctica educativa adaptats a les característiques tant del context educatiu com d'alumnes i mestres.
10. Explicar el codi deontològic, explícit o implícit, de l'àmbit de coneixement propi.
11. Identificar les implicacions socials, econòmiques i/o mediambientals de les activitats academicoprofessionals de l'àmbit de coneixement propi.
12. Identificar les principals desigualtats i discriminacions per raó de sexe/gènere presents a la societat.
13. Identificar situacions que necessiten un canvi o millora.
14. Ponderar els riscos i les oportunitats de les propostes de millora tant pròpies com alienes.
15. Presentar i discutir amb els agents educatius (alumnes, pares i mares, i mestres) un determinat pla d'intervenció psicoeducativa.
16. Proposar formes d'avaluació dels projectes i accions de millora de la sostenibilitat.
17. Proposar nous mètodes o solucions alternatives fonamentades.
18. Proposar noves maneres de mesurar la viabilitat, lèxit o el fracàs de la implementació de propostes o idees innovadores.
19. Proposar projectes i accions que estiguin d'acord amb els principis de responsabilitat ètica i de respecte pels drets humans i els drets fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
20. Proposar projectes i accions que incorporin la perspectiva de gènere.
21. Proposar projectes i accions viables que potenciïn els beneficis socials, econòmics i/o mediambientals.

22. Reflexionar sobre la importància del procés d'ensenyament dels docents.
23. Seleccionar els instruments d'exploració adequats per a l'anàlisi de les diferències individuals en l'aprenentatge escolar.
24. Treballar en equip.
25. Utilitzar les diferents tecnologies de la informació i de la comunicació amb finalitats diverses.
26. Valorar com els estereotips i els rols de gènere incideixen en l'exercici professional.
27. Valorar l'impacte de les dificultats, els prejudicis i les discriminacions que poden incloure les accions o projectes, a curt o llarg termini, en relació amb determinades persones o col·lectius.

Continguts

1. Les estratègies d'aprenentatge i d'afrontament d'incidents: marc conceptual.

- 1.1. El concepte d'estratègia en el sí de l'enfocament constructivista de l'ensenyament i l'aprenentatge: la construcció del coneixement "estratègic".
- 1.2. Nocions vinculades al concepte d'estratègies d'aprenentatge: capacitats, habilitats, procediments, mètodes i tècniques.
- 1.3. Capacitat metacognitiva, mecanismes d'autoregulació i estratègies d'aprenentatge.
- 1.4. Incidents Crítics i estratègies d'afrontament

2. La intervenció en l'àmbit de les estratègies d'aprenentatge i d'afrontament d'incidents.

- 2.1. Perquè cal ensenyar estratègies per aprendre? Els reptes del segle XXI.
- 2.2. Programes generals per "Ensenyar a Pensar" vs específics "infusionats" en el currículum
- 2.3. Modalitats d'organització de l'ensenyament d'estratègies.
- 2.4. Model instruccional per l'Ensenyament-Aprenentatge d'Estratègies.
 - 2.4.1. Mètodes per la presentació d'estratègies : modelatge, casos de pensament i anàlisi retrospectiu
 - 2.4.2. Mètodes de pràctica guiada: fulls de pensament, tècniques cooperatives i pautes d'autointerrogació.
 - 2.4.3. Mètodes per la pràctica autònoma: Portafolis, auto-interrogació, tasques autèntiques.
- 2.5. L'avaluació de les estratègies d'aprenentatge.
- 2.6. La formació en estratègies d'afrontament davant incidents crítics.
- 2.7. La Pauta per l'anàlisi d'incidents crítics (PANIC)

3. L'assessorament psicoeducatiu en l'àmbit de les estratègies d'aprenentatge

- 3.1. Funcions de l'assessor en l'àmbit de les estratègies d'aprenentatge i d'afrontament d'incidents
- 3.2. Les Estratègies d'aprenentatge vinculades a dominis específics: lectura, escriptura, i TICs.
- 3.3. Les Estratègies d'afrontament vinculades a blocs d'incidents crítics.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Sessions de classe teòriques sobre el temari	24	0,96	4, 7, 9
Sessions d'anàlisi de casos, simulació de mètodes d'intervenció i presentació de les UD i dels PANIC	12	0,48	4, 6, 24
Tipus: Supervisades			
Ev3 Prova d'avaluació individual (participació Fòrum virtual)	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 12, 15, 17, 18, 20, 21, 24, 25, 26, 27
Revisions de la Guia didàctica, dels PANIC i de la presentació a classe	15	0,6	22, 24, 25
Tipus: Autònomes			
Contactes professor IES assignat. Visita al centre.	28	1,12	15, 24
Lectura de textos i revisió de webs	19	0,76	
Reunions de coordinació i preparació de l'exposició de l'equip	50	2	6, 7, 9, 24, 25

La metodologia està basada en un procés d'ensenyament-aprenentatge a través de la realització d'un projecte autèntic.

Es pot escollir entre dues modalitats de projecte: (a) consisteix en l'elaboració d'una guia docent (GD) i una unitat didàctica (UD) real, en la que s'introdueix l'ensenyament d'algunes estratègies d'aprenentatge; (b) consisteix en l'elaboració d'un material en vídeo sobre un incident crític real i el seu anàlisi a través d'una Pauta d'anàlisi d'Incidents Crítics (PANIC)

Aquest seria el procediment que seguim:

1- Al principi de curs el director/a i/o psicòleg/a d'un centre educatiu (Infantil, Primària, Secundària o Universitat) explica als estudiants de l'assignatura quines necessitats tenen en el seu centre en relació a ensenyar als seus alumnes algunes estratègies per a ser autònoms aprenent o respecta a alguns incidents que els preocupen (indisciplina, desmotivació, etc.).

2- Seguidament es conformen equips de treball cooperatiu amb un coordinador, un especialista en el contingut o incident a treballar, un altre en el procediment d'aprenentatge o en la situació incidental a introduir, i un quart en els mètodes d'ensenyament o d'intervenció a utilitzar.

3- Posteriorment, i a partir de l'oferta realitzada pel IES corresponent, es distribueix entre els alumnes les UD a realitzar, i els incidents crítics a examinar que poden correspondre a qualsevol àrea disciplinar (matemàtiques, història, angles, etc.) i demanar qualsevol procediment/s d'aprenentatge a introduir (presa d'apuntes, cerca d'informació, mapes de conceptes, línies de temps...etc.) o d'intervenció a realitzar (canvi estratègic, innovació).

4-Cada equip, a través del coordinador/a, manté un contacte permanent amb el professor/a de l'IES per qui està elaborant la GD i la UD o el PANIC. També realitza alguna visita, si així ho estima oportú, al grup-classe de l'IES, per tal de recollir dades útils per ajustar millor les propostes (pe. concepcions del professor, característiques del grup-classe, materials que fan servir...).

5- Durant les sessions de classe teòriques, es revisen els conceptes i models instruccionals necessaris per prendre decisions justificades respecta a la GD i la UD, i el PANIC a elaborar. En les sessions pràctiques s'analitzen i practiquen les diferents estratègies d'aprenentatge i ensenyament o d'afrontament davant

d'incidents que caldrà posar en joc a través de simulacions, anàlisi de casos i dramatitzacions. Els diferents materials i *links* del campus virtual donen un suport a aquestes activitats.

6- A les darreres 2-3 sessions del curs, els professors dels centres educatius implicats assisteixen les presentacions que realitza cada equip de treball en relació a la UD o al PANIC proposats, i que cada docent impartirà durant el segon o tercer semestre del curs. Aquestes presentacions s'efectuen mitjançant un *power point* i una breu exposició oral, després de la qual els docents invitats, professor de l'assignatura i la resta d'equips d'alumnes, realitzen preguntes i comentaris. Cada aspecte d'aquesta dinàmica és avaluada pel professor de la matèria.

7- Finalment, els alumnes lliuren les seves GD i UD, o PANIC el mateix dia de la prova final individual, havent introduït modificacions a partir dels consells i comentaris rebuts a la sessió de presentació. Una còpia d'aquests treballs s'entregarà al docent corresponent per tal que l'apliqui.

Els millors treballs es penjen a dues WEBS: unitats didàctiques: <https://www.sinte.me/arc-pro> ; PANIC: www.critic-edu.com (amb l'autoria dels estudiants i docents involucrats, que han de donar el seu permís previ).

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Ev1 Guia Didàctica o PANIC (realitzat en equip)	50%	0	0	1, 2, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 13, 16, 17, 19, 21, 22, 23, 24, 25, 27
Ev2 Presentació de la Unitat Didàctica o del PANIC	20%	0	0	3, 4, 6, 7, 8, 12, 14, 15, 18, 20, 24, 25, 26
Ev3 Prova d'avaluació individual (participació Forum virtual)	30%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 12, 15, 17, 18, 20, 21, 24, 25, 26, 27

La qualificació individual de cada estudiant s'obtindrà a partir de les següents fonts:

Evidència 1. Guia didàctica o PANIC (realitzat en equip):

Els diferents equips hauran d'elaborar una guia didàctica o l'anàlisi d'un Incident Crític (PANIC) que lliuraran al professor al darrer dia de les presentacions dels equips. Anterior al lliurament final, es lliuraran un primer esborrany de la guia o del PANIC en la primera setmana d'avaluació i de la qual rebran feedback del professor per tal d'incorporar els elements necessaris.

La guia aportarà el 50% de la qualificació final, dividida en els següents apartats:

Context, objectius i competències/Anàlisi d'actors	Activitats d'Ensenyament i Aprenentatge/d'Intervenció	Activitats d'avaluació/Activitats de seguiment	Atenció a la diversitat/Material Video gràfic	Total
--	---	--	---	-------

10%

25%

5%

10%

50%

Es presentarà un esborrany d'aquesta evidència la setmana 10 i es lliurarà la setmana 17.

Evidència 2. Presentació de la Unitat didàctica o d'un PANIC en un *Power Point* (realitzada en equip):

Els diferents equips hauran de presentar, davant de la classe i del seu docent assignat, la unitat didàctica confeccionada o elseu PANIC durant un temps màxim de 15 minuts i després contestar a les preguntes que li faci el professor de la matèria, el docent assignat i els seus companys, durant 5 minuts.

Aquesta presentació aportarà el 20% de la qualificació final, dividida en els següents apartats:

Qualitat formal del PPT i materials	Claredat e interès de la presentació	Preguntes i respostes	Valoració del docent assignat	Total
5%	10%	3%	2%	20%

Aquesta evidència és presentarà les setmanes 15 i 16.

Evidència 3. Prova d'avaluació individual (Forum)

Participació en un Forum virtual analitzant un cas que equival al 30% de la qualificació final. El fet d'haver desenvolupat tasques de portaveu del grup tindrà una bonificació d'un 5% addicional segons els apartats següents:

Cas 1 (Estratègies Aprenentatge/Anàlisi de l'Incident)	CAS 2 (Estratègies Ensenyament/Intervenció en l'Incident)	Altres (coordinació de grup)	Total
15%	15%	(+ 5% addicional)	30%

Aquesta evidència tindrà lloc durant el segon període avaluatiu.

Per superar l'assignatura cal una nota de 5 o més en el total ponderat

Recuperació: pot optar l'alumnat que al llarg de l'avaluació continuada hagi realitzat evidències amb un pes igual o major a 2/3 de la qualificació total i hagi obtingut una nota inferior a 5 punts. La recuperació consistirà en un examen tipus test i s'hauran de realitzar correctament almenys la meitat de les preguntes. Aquesta recuperació només podrà donar lloc a la puntuació de 5: aprovat.

No avaluable: Si deixa de lliurar més del 40% de les evidències.

No es preveu que l'alumnat de 2^a o posterior matrícula s'avalui mitjançant una única prova de síntesi no recuperable.

Aquesta assignatura no preveu l'avaluació única.

Podeu consultar les pautes d'avaluació de la Facultat a:

<https://www.uab.cat/web/estudiar/graus/graus/avaluacions-1345722525858.html>

Bibliografia

Manuale de referència:

Monereo, C. (Coord.) (2000). *Estrategias de aprendizaje*. Madrid: Visor.

Monereo, C. Monte, M. (2011) *Docentes en tránsito. Incidentes críticos en secundaria*. Barcelona: Graó.

Marc teòric:

Monereo, C.; Monte, M. y Andreucci, P. (2015) *La gestión de incidentes críticos en la Universidad*. Madrid: Narcea.

Monereo, C. (2017) The role of critical incidents in the dialogical construction of teacher identity. Analysis of a professional transition case. *Learning, Culture and Social Interaction*. <https://doi.org/10.1016/j.lcsi.2017.10.002>

Guia Docent:

Monereo, C. (Coord.) (2001) *Ser estratégico y autónomo aprendiendo*. Barcelona: Graó.

<https://www.sinte.me/arc-pro>

Pauta per l'anàlisi d'Incidents Crítics (PANIC):

<https://www.critic-edu.com/>

Específica per equips:

Cerca d'informació: Monereo, C. (2009) *Aprender a encontrar y seleccionar información*. En pozo, J.I. y Pérez, M.P. *Psicología del aprendizaje universitario*. Madrid: Morata; 89-105.

Preses d'apuntes: Monereo, C. (Coord.) (2000) *Tomar apuntes: un enfoque estratégico*. Madrid: Antonio Machado-Visor.

Mapes de conceptes: Novak, J. i Gowin, D. (1988) *Aprendiendo a aprender*. Barcelona: Martínez Roca.

Avaluació: Monereo, C. (Coord.) (2009) *Pisa como excusa*. Barcelona: Graó

Incidents crítics: <https://www.critic-edu.com/> <https://www.facebook.com/criticface/>

Altres recursos:

Pàgina del professor: <http://www.carlesmonereo.me/>

Pàgina de Guies docents: <https://www.sinte.me/arc-pro>

Pàgina sobre Incidentes Crítics: <https://www.critic-edu.com/> <https://www.facebook.com/criticface/>

Campus Virtual: <http://psicovirtual.uab.es/aules/course/view.php?id=229>

Programari

Cap

Llista d'idiomes

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(SEM) Seminaris	111	Català/Espanyol	primer quadrimestre	matí-mixt
(SEM) Seminaris	112	Català/Espanyol	primer quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Català/Espanyol	primer quadrimestre	matí-mixt

PROVISIONAL